

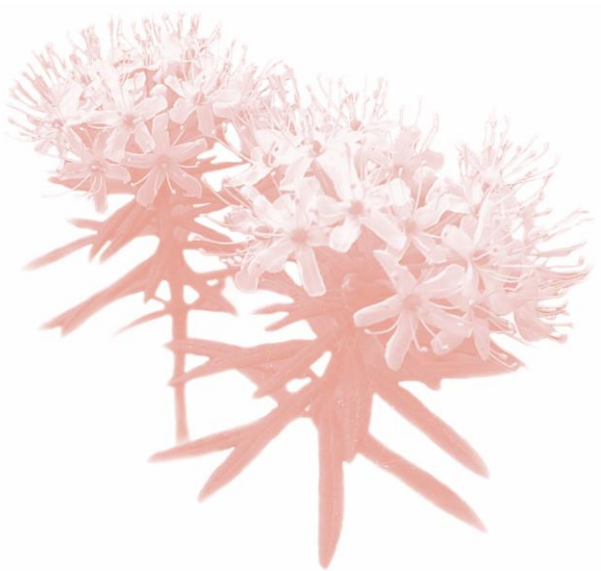
Asiakirjan ovat allekirjoittaneet

Nimi	Tunnistautuminen	Aika
Teijo Liedes	Suomi.fi	11.05.2021 16:15:16 UTC+03:00
Anna-Leena Brax	Suomi.fi	11.05.2021 15:46:19 UTC+03:00
Raija Aulis	Suomi.fi	11.05.2021 18:55:03 UTC+03:00
Paula Himanen	Suomi.fi	11.05.2021 15:15:53 UTC+03:00
Tuomas Okkonen	Suomi.fi	11.05.2021 17:39:54 UTC+03:00
Vesa Riekki	Suomi.fi	17.05.2021 08:30:36 UTC+03:00
Hanna Saari	Suomi.fi	11.05.2021 18:37:11 UTC+03:00

Tämä dokumentti on sähköisesti allekirjoitettu

Sisällys: - Etusivu
- Alkuperäiset dokumentit
- Allekirjoitukset sähköisesti liitettynä

ARVIOINTIKERTOMUS 2020
POHJOIS-POHJANMAAN LIITON TARKASTUSLAUTAKUNTA

1. Tarkastuslautakunta ja sen toiminta vuonna 2020

Pohjois-Pohjanmaan liiton maakuntavaltuuston toimikaudeksi 2017–2021 valitsemaan tarkastuslautakuntaan kuuluvat:

Varsinainen jäsen

Puheenjohtaja Teijo Liedes, li
Varapj. Anna-Leena Brax, Alavieska
Raija Aulis, Kärsämäki
Vuokko Käsmä, Kuusamo
Tuomas Okkonen, Liminka
Hanna Saari, Kalajoki
Vesa Rieki, Pudasjärvi

Henkilökohtainen varajäsen

Sari Janatuinen, Kempele
Sauli Pramila, Hailuoto
Harri Pernu, Kärsämäki
Paula Himanen, Oulu
Veijo Väänänen, Oulu
Matti Honkala, Raahe
Marja-Leena Kempainen, Oulu

Vastuunalaisena tilintarkastajana on toiminut JHT, KHT-tilintarkastaja Marko Paasovaara, TALVEA Julkishallinnon Palvelut Oy. Tarkastuslautakunnan sihteerinä on toiminut tammi-heinäkuussa hallintopäällikkö Kimmo Hinno ja elo-joulukuussa hallintopäällikkö Arja Hankivaara.

Tarkastuslautakunta piti viisi kokousta. Tarkastustoiminnan painopisteenä oli aluesuunnittelun tulosalueen toiminta ja tarkastuskohteena Pyhäjärven kaivokseen liittyvät hankkeet vuosilta 2014–2020.

Tarkastuslautakunnan tehtävänä on arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla. Arviointityön tavoitteena on tukea valtuuston päätöksentekoa tuottamalla tietoa ja näkemystä taloudesta ja toiminnasta.

Tarkastuslautakunnan arviointi perustuu viraston ja muiden tahojen kirjalliseen materiaaliin, saatavissa oleviin indikaattoritietoihin sekä viranhaltijoiden kuulemisten kautta saatuun tietoon. Kirjallisista tietolähteistä tärkeimmät ovat tilinpäätös ja toimintakertomus 2020 sekä talousarvio ja toimintasuunnitelma vuodelle 2020. Arvioinnissa on huomioitu aikaisemmat arviointikertomukset vuosilta 2017–2019 sekä viraston tuottamat strategiset asiakirjat, kuten Pohjois-Pohjanmaan maakuntaohjelma 2018–2021 ja Pohjois-Pohjanmaan liiton strategia. Tarkastuslautakunta on saanut säännöllisesti tiedokseen tilintarkastajan raportit.

2. Strategisten tavoitteiden toteutuminen

Pohjois-Pohjanmaan liiton strategiset tavoitteet on asetettu talous- ja toimintasuunnitelmassa 2020–2022.

Kasvu, kilpailukyky ja kansainvälisyys

- Toimintavuonna päivitetyn Pohjois-Pohjanmaan älykkään erikoistumisen strategian painopisteet ovat uudistuva ja hyvinvoiva Pohjois-Pohjanmaa, ilmastoviisas Pohjois-Pohjanmaa sekä kansainvälinen, vetovoimainen ja verkostoitunut Pohjois-Pohjanmaa.
- Pohjois-Pohjanmaan liitto johtaa EU:n alue- ja rakennepolitiikan Uudistuva ja osaava Suomi 2021–2027 ohjelman alueellista valmistelua Itä- ja Pohjois-Suomessa. Toimintavuonna valmisteltiin Itä- ja Pohjois-Suomen yhteiset näkemykset ohjelmaluonnoksiin.

Maakunnan vetovoima

- Koulutuksen järjestäjäyhteistyötä tehdään jatkuvasti ja yrittäjyyteen liittyen on kehittämishankkeita.
- Pohjois-Pohjanmaan toimijoiden osallistumista EU:n suoriin tutkimus- ja kehittämisrahoitusten hakuihin on edistetty.
- Hyvinvointityötä on vahvistettu ja kehitetty kumppaneiden yhteistyöllä.

- Kulttuuriperinnön tunnettuutta ja edellytyksiä vahvistettiin Vesivoiman kulttuuriperintö -hankkeessa ja Euroopan kulttuuriympäristöpäivien tapahtumissa. Oulu 2026 kulttuuripääkaupunki -hanketta edistettiin yhteistyöllä ja valtuuskuntatyöskentelyllä.

Saavutettavuus kilpailukyvyyn edellytyksenä

- Laajakaistan kehittämistä on koordinoitu koko maakunnassa. Liitto on mukana Digituki-hankkeessa, jossa tuetaan asukkaiden digiosaamista ja digitaalista asiointia.
- Pohjois-Pohjanmaan liikennejärjestelmäsuunnitelman linjausten mukaisesti aluerakenteen ja liikennejärjestelmän kehittämistä jatkettiin.
- Kulttuuri- ja tapahtuma-alan koronavuoden haasteet huomioitiin Pohjois-Pohjanmaan toimenpidesuunnitelmassa.

Sisäinen uudistuminen

- Liiton toimintatavat ja -prosessit muuttuivat: siirryttiin laajasti etätöihin ja tilaisuuksien järjestämiseen digitaalisia välineitä hyödyntäen, otettiin käyttöön uusi sähköinen työajanseurantajärjestelmä, uudet sähköiset talous- ja henkilöstöhallinnon ohjelmat sekä siirryttiin täysin sähköiseen asianhallintajärjestelmään.
- Koronaepidemia siirsi viestinnän painopistettä vuorovaikutteiseen työyhteisöviestintään.

Tarkastuslautakunnan arvio

Maakuntavaltuuston hyväksymän toimintasuunnitelman mukaiset strategiset tavoitteet on saavutettu hyvin ottaen huomioon koronaepidemian tuomat haasteet. Etenkin siirtyminen nopealla aikataululla etätöskentelyyn, sähköiseen kokoustamiseen ja Teams-ympäristöön osoitti koko organisaation nopeaa reagoitavuutta. On lisäksi huomioitava, että hallinnon tulosalueen työpanos on ollut vuoden aikana toteutetuissa prosesseissa merkittävä.

3. Vuoden 2020 toimintasuunnitelman tavoitteet, toteuma ja arviointi

Tarkastuslautakunnan arviointitoiminta perustuu vuoden 2020 arviointisuunnitelmaan, jossa painopisteeksi asetettiin aluesuunnittelun tulosalue. Erityisesti kiinnitettiin huomioita seuraaviin kokonaisuuksiin:

Pohjois-Pohjanmaan maakuntaohjelman 2022–2025 valmistelun käynnistäminen

Maakuntahallitus päätti 19.10.2020 aloittaa Pohjois-Pohjanmaan maakuntaohjelmatyön valmistelun, jolloin käynnistettiin myös SOVA-lain mukainen arviointimenettely. Ohjelma kohdentuu maakunnan kehityksen kannalta tärkeisiin ilmiöihin ja teemoihin, jolla tavoitellaan joustavuutta sekä ennakoivaa ja nopeaa reagoitavuutta tapahtuviin muutoksiin. Toimintavuonna käynnistynyt Pohjois-Pohjanmaan tulevaisuuden askelmerkit -hanke tukee maakuntastrategian ja uuden maakuntaohjelman valmistelun vuorovaikutusta ja sisällön tuottamista. Ohjelmavalmisteluun tuetaan Aluekehittämisen konsulttitoimisto MDI. Maakuntaohjelman ulkopuolinen arviointi toteutettiin yhteistyössä Pohjois-Pohjanmaan, Kainuun, Lapin ja Keski-Pohjanmaan liitojen kanssa. Tavoitteena on saada tietoa ohjelman toteutumisesta ja vaikuttavuudesta sekä antaa suosituksia ja näkemyksiä tulevan maakuntaohjelman valmisteluun.

Mittari

- Maakuntaohjelman tavoitteiden ja toimenpiteiden kohdentaminen perustuen vahvasti alueelliseen ja ilmiölähtöiseen kehittämiseen.

Toteuma

- Maakuntaohjelman tavoitteet ja suunnitellut toimenpiteet kohdennettiin alueelliseen ja ilmiölähtöiseen kehittämiseen. Koronaepidemian vuoksi maakuntaohjelman toimeenpanossa keskityttiin talouden elpymiseen. Uutta kasvua etsittiin viennin vauhdittamisella, TKI-toiminnalla,

talouden vihreällä elvytyksellä ja digitalisaatiolla uudistettavasta liiketoiminnasta. Alueellisiin toimenpiteisiin kohdistettiin käytettävissä olevia kansallisia sekä EU:n alue- ja rakennepolitiikan varoja.

Tarkastuslautakunnan arvio

Toteuma painottuu mittariin vastaamisen sijaan kuvaamaan toimeenpanoa. Tarkastuslautakunta on aikaisemminkin kehottanut kiinnittämään mittareiden määrittelyyn huomiota, jotta ne mahdollistaisivat toiminnan laajuuden ja tehokkuuden objektiivisen arvioimisen. Yleisluontoisten indikaattoreiden informaatioarvo on heikko, mikä näkyy myös tulosten raportoinnissa.

Pohjois-Pohjanmaan ilmasto- ja energiastrategian uudistaminen

Maakunnan ilmasto- ja energiatavoitteet uudistettiin päivittämällä Pohjois-Pohjanmaan ilmastostrategia. Konkreettinen työ tehtiin Pohjois-Pohjanmaan ilmastotiekartta, POPilmasto -hankkeessa. Työtä ohjasi maakunnallinen ilmastotyön neuvottelukunta alueellisen yhteistyöryhmän kanssa. Ilmastotavoitteiden vaikuttavuuden määrittämiseksi hankittiin tietoa maakunnalle ilmastotyön kannalta merkittävistä sektoreista ja niiden vaikutuksista kasvihuonekaasupäästöihin.

Mittari

- Maakunnan ilmastotavoitteiden määrittely ja vaikuttavimpien toimenpiteiden edistäminen.

Toteuma

- Maakunnan ilmastotavoitteiden määrittelyssä toteutettiin maakunnan erityispiirteet huomioivaa ja tietoon perustuvaa kehitystyötä sekä painotettiin vaikuttavimpia toimenpiteitä vuorovaikutteisessa prosessissa sidosryhmien kanssa. Pohjois-Pohjanmaan ilmastotyön päämäärä on *Kaikki ratkaisee*. Tämä tarkoittaa, että ilmastonmuutos koskee kaikkia sektoreita. Ilmastotoimien edistämistä ja seurantaa jatkaa POPilmasto-hankkeen yhteistyöverkosto.

Tarkastuslautakunnan arvio

Kaikkiaan kokonaisuus on merkittävä Pohjois-Pohjanmaalle ja vaihtoehtoiset ilmastoystävälliset mahdollisuudet ovat hiljalleen rantautumassa maakuntaan. *Kaikki ratkaisee* -periaate on hyvä. Ilmastoneutraalisuuden saavuttaminen edellyttää puhtaan energian hyödyntämistä kaikkialla yhteiskunnassa. Sektori-integraatio mahdollistaa puhtaan energian käytön erilaisiin tarkoituksiin, esimerkiksi teollisuudessa, lämmityksessä tai liikkumisessa.

Mittarina ollutta tavoitteiden määrittelyä ja toimenpiteiden edistämisestä olisi pitänyt täydentää indikaattoreilla. Lisäksi toimintakertomuksessa tulisi tuoda merkittävimmät tulokset julki. Myöskään hankkeen verkkosivuilta ei löydy konkreettisia tuloksia. Hankkeiden osalta tulosten raportointiin tulee kiinnittää erityistä huomiota. On tärkeää, että saatua tietoa ja osaamista hyödynnetään. Hankkeen tuloksista lienee viestittävää vielä päättymisenkin jälkeen.

Aina ei tunnisteta tarvetta ilmasto- ja energiastrategian uudistamistarpeelle, uudistamistyölle tarvitaan yhdensuuntaista ajattelua ja toimintaa. Miten edetä, jos pahin skenaario toteutuu? Olisi hyvä luoda näkymää, mitä on odotettavissa, jos ilmaston lämpenemistä ei saada kuriin. Olisiko aika harkita ilmastonmuutokseen varautumisen strategiaa?

Iijoen ja Oulujoen vesistöjen kehittäminen osana vaelluskalojen kärkihanketta

Iijoen kehittämistyötä tehtiin Pohjois-Pohjanmaan liiton hallinnoimissa Iijoen vaelluskalakärkihankkeessa ja Iijoen vaelluskalahankkeessa 2020–2022. Lisäksi osallistuttiin Iijoki-sopimuksen kokouksiin sekä sopimuksen

mukaisten toimenpiteiden edistämiseen. Oulujoen vesistön vesivision esiselvityshankkeeseen osallistuttiin asiantuntijana ja osarahoittajana.

Mittari

- lijoen ja Oulujoen vesistöalueiden yhteinen ja monialainen kehittäminen.

Toteuma

- lijoen ja Oulujoen vesistöalueiden monialaiseksi kehittämiseksi Pohjois-Pohjanmaan liitto osallistui työhön erityisesti lijoen vaelluskalatoimenpiteissä ja Oulujoen kulttuuriperinnön osalta. Iijoki-sopimuksen myötä osallistuttiin myös muuhun lijoen kehittämistyöhön. Oulujoen osalta oltiin mukana valmistelemaan osaltaan ARVOVESI-hanketta sen esiselvitysvaiheessa. Vesivoiman kulttuuriperintö (VekuVaku) -hankkeessa tehtiin kehittämistyötä alueen kuntien ja Kainuun liiton kanssa Oulujoen vesistön modernin aineellisen ja aineettoman kulttuuriperinnön tunnettuuden ja kulttuurimatkailun edellytysten toteuttamiseksi.

Tarkastuslautakunnan arvio

Toiminnan toteutumista on haasteellista arvioida, koska tavoitteita ei ole asetettu riittävän selkeästi. Mittarien asettamiseen tulisi kiinnittää huomiota, jotta pystytään ymmärtämään tavoitetila, mitä mittarilla tavoitellaan ja missä laajuudessa. On syytä vakavasti pohtia, onko kehittäminen oikea mittari asetetuille tavoitteille. *Osallistuttiin ja tehtiin kehittämistyötä* ovat toteutunutta. Konkreettiset tulokset tulee raportoida selkeästi.

Maakuntakaavojen toimeenpano ja seuranta sekä maakuntakaavoituksen tulevaisuuden valmistelu Pohjois-Pohjanmaan maakuntakaavan uudistamisen kolmas ja viimeinen vaihe maakuntakaava hyväksyttiin kesäkuussa 2018 ja määrättiin voimaan ilman lainvoimaa maakuntahallituksen päätöksellä marraskuussa 2018. Maakuntavaltuuston hyväksymispäätöksestä tehdyt valitukset hylättiin Pohjois-Suomen hallinto-oikeudessa 29.4.2020 annetulla päätöksellä. Valitusaikana jätettiin korkeimpaan hallinto-oikeuteen kaksi jatkovalituslupahakemusta. Korkeimman hallinto-oikeuden välipäätöksellä 21.12.2020 Tuulipuisto Isoneva II valituslupahakemus hylättiin. Kuusamon Maaningan tuulivoimapuiston valituksen käsittely jatkuu.

Mittarit

- Maakuntakaavan toimeenpanon seuranta sekä tulevaisuuden aluerakenteen, liikennejärjestelmän ja viherrakenteen suuntaviivojen hahmottaminen ohjausvaikutus huomioiden.
- Maankäyttö- ja rakennuslain kokonaisuudistukseen osallistuminen ja vaikuttaminen.
- Paikkatiedon systemaattinen ja tehokas käyttö suunnittelussa ja alueellisessa kehitystyössä.

Toteuma

- Pohjois-Pohjanmaan maakuntakaavan toimeenpano jatkui hallinto-oikeuden päätöksellä. Maakuntakaavoituksen neuvottelukunta kokoontui kaksi kertaa. Liitto antoi 55 lausuntoa maankäytön suunnittelusta. Maakuntakaavan päivitystarpeita tuulivoiman ja muun maankäytön näkökulmasta kartoitettiin yhteistyössä kuntien ja ELY-keskuksen kanssa. Käynnistetyn TUULI-hankkeen osana toteutetaan myös maakunnallinen viherrakenne- ja ekosysteemipalveluselitys.
- Maankäyttö- ja rakennuslain kokonaisuudistukseen vaikutettiin kansallisessa sidosryhmäfoorumissa ja lain valmisteluun otettiin kantaa yhteistyössä alueen kansanedustajien ja maakunnan liittojen kanssa. Lain valmistelu on vielä kesken.
- Liitto hyödynsi paikkatietoa suunnittelussa, konkreettisesti alueellisessa kehitystyössä ja lausuntojen valmisteluissa. Painopiste oli digitaalisesti toteutetussa merialuesuunnittelussa sekä maakuntakaavojen harmonisointityössä maakuntaliittojen ja ympäristöministeriön kanssa. Aluesuunnittelun henkilöstöä koulutettiin ja käyttöön otettiin tietovarantojen digitaalisen

yhteiskäytön mahdollistavia ratkaisuja suunnittelussa ja ohjelmatyössä laaditun suunnitelman mukaisesti.

Tarkastuslautakunnan arvio

Mittarit ja toteuma ovat kunnossa, josta kiitos asiantuntijoille. Kokonaisuudesta syntyy selkeä kuva siitä, mitä on tavoiteltu ja miten siinä on onnistuttu. Liikennejärjestelmä ja viherrakenteiden suuntaviivat ovat tärkeitä koko maakunnan kannalta. Ne tukevat ilmasto- ja luonnon monimuotoisuustavoitteita, joista tulee tulevaisuuden toimenpiteitä ohjaavia periaatteita. Maakunta edistää paitsi alueensa yritysten elinkeinoja maakuntakaavalla, myös asukkaiden yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa maakuntakaavapäätöksillään. Jatkossa voisi tarkemmin miettiä, miten tätä voidaan mitata sekä selvittää, miten yhdenvertaisuus on toteutunut kaavapäätösten osalta Pohjois-Pohjanmaalla. Asia on ajankohtainen tuulivoimahankkeiden vuoksi.

4. Talousarvion 2020 toteutuminen

Vuodelle 2020 Pohjois-Pohjanmaan liiton toimintakuluja budjetoitiin 5 475 900 euroa ja toteutuneet toimintakulut olivat 5 157 520,27 euroa. Suurin menoerä, henkilöstökulut 3 294 470,40 euroa, alittuivat budjettiin nähden 29 029,60 euroa johtuen siitä, ettei kaikkia viransijaisuuksia ole täytetty. Toinen suuri menoerä, palvelujen ostot 927 607,45 euroa, alittuivat budjettiin nähden 318 192,55 euroa eniten matkustus-, majoitus- ja kokouskustannusten sekä tilaisuuksien järjestämisen osalta.

Toimintatuottoja budjetoitiin 5 357 600 euroa ja toteutuneet toimintatuotot olivat 5 447 177,29 euroa. Pohjois-Pohjanmaan kunnat maksoivat liitolle jäsenmaksuja yhteensä 3 489 399,99 euroa. Tilikauden tulokseksi muodostui 282 147,58 euroa ja kehittämisrahastosta tuloutettiin 38 201,37 euroa. Tilikauden ylijäämä on 320 348,95 euroa.

Tarkastuslautakunnan arvio

Talousarvion toteutuminen ennakoitua pienempänä on avattu yksityiskohtaisesti tilinpäätöksen yhteydessä, jolloin taloudellisen tilanteen arvioiminen selkiytyy ja antaa näin avoimemman kuvan kuntayhtymän talouden yksityiskohdista. Kiitos hyvin toteutuneesta tilikaudesta kuuluu ennen kaikkea henkilöstölle, joka on nopeasti omaksunut uudet työntekemisen ja etätyöskentelyn tavat. Kuitenkin on muistettava, että koronan jälkeen tarvitaan tapaamisia ja tilaisuuksia, jotta esimerkiksi hankeyhteistyö ja vaikuttaminen, varsinkin kansainvälisyyden osalta, onnistuvat. Tämän vuoksi vastaavaa säästöä palvelujen ostoissa ei tulla saavuttamaan tulevina vuosina näin paljon eikä se saa olla edes tavoitteena.

5. Henkilöstö

Pohjois-Pohjanmaan liitossa työskenteli vuoden 2020 lopussa 49 henkilöä, joista 80 prosenttia oli vakinaisia viranhaltijoita ja työntekijöitä. Henkilöstön keski-ikä oli 48,2 vuotta ja naisten osuus henkilöstöstä 59 prosenttia. Ylemmän korkeakoulu- tai tutkijakoulutusasteen käyneitä on 65 prosenttia. Henkilöstön sairauspoissaolojen keskiarvo laski yli kolmella päivällä edellisvuodesta ollen 6,4 päivää henkilöä kohden (kuntasektorin keskiarvo 16,5 päivää). Työterveyshuolto siirtyi vuoden 2020 alussa Pihlajalinna Terveys Oy:lle. Työterveyshuollon kustannukset kasvoivat edellisvuoteen verrattuna 34,1 prosenttia ollen 33 108 euroa. Henkilöstö teki toimintavuonna 4520 etätyöpäivää. Etätyön lisääntymisen vuoksi lakisääteistä tapaturmavakuutusturvaa täydennettiin etätyövakuutuksella.

Tarkastuslautakunnan arvio

Tarkastuslautakunta kiittää henkilöstöä joustavuudesta ja jaksamisesta erittäin poikkeuksellisena aikana. Henkilöstö on omaksunut hyvin ison ja nopean muutoksen työskentelytavoissa sekä ottanut haltuun sähköiset ohjelmat lyhyellä aikavälillä. Henkilökunta näyttää selvinneen hyvin myös henkisesti etätyöskentelystä, joka on konkretisoitunut oman työn johtamisen taitoa. Esimiestyö korostuu etätyössä ja tähän on syytä kiinnittää huomiota jatkossakin. Sairaspoissaolojen määrän ohella tulee mittaamista laajentaa yhä enemmän koskemaan myös työolojen laatua, esimerkiksi työyhteisön toimivuutta ja työilmapiiriä. Mitä aikaisemmin hyvinvoinnin puutteisiin tartutaan, sitä suurempi hyöty on toimenpiteistä. Kustannukset kasvavat, jos joudutaan toimimaan vasta ongelmien ilmettyä.

6. Sisäinen valvonta ja riskienhallinta

Tarkastuslautakunta on arvioinut kuntayhtymän riskienhallintajärjestelmää osana muita arviointitehtäviään. Liiton johtoryhmä kokoaa tietoa ja välittää sitä edelleen maakuntahallitukselle. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tukena toimii tilintarkastusprosessi, jonka avulla saadaan tietoa mahdollisista talouden järjestämiseen liittyvistä riskeistä.

Tarkastuslautakunnan arvio

Riskienhallinnan prosessia on täsmennetty vuosittain tarkastuslautakunnan ja tilintarkastajan antamien huomioiden perusteella. Kuntayhtymän sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa on kehitetty vuosittain. Riskit ovat olleet pääosin tunnistettuja sopimusriskejä. Etätyöhön liittyviin riskeihin, etenkin tietohallinnon osalta, on kiinnitetty huomiota. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan käytännön valvontatoimenpiteitä voi edelleen terävöittää esimerkiksi järjestämällä koulutusta henkilökunnalle sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta.

7. Sidonnaisuusilmoitukset

Kuntalain 84 §:ssä määriteltyjen luottamushenkilöiden ja viranhaltijoiden on tehtävä tarkastuslautakunnalle sidonnaisuusilmoitus johtotehtävistään ja luottamustoimistaan elinkeinotoimintaa harjoittavissa yrityksissä ja muissa yhteisöissä, merkittävästä varallisuudestaan ja muista sidonnaisuuksista, joilla voi olla merkitystä virka- ja luottamustehtäviä hoidettaessa. Tarkastuslautakunta valvoo sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista. Sidonnaisuusilmoitukset annettiin maakuntavaltuustolle tiedoksi 8.6.2020 kokouksessa. Sidonnaisuusilmoitukset ovat nähtävillä liiton verkkosivulla.

8. Aikaisempien havaintojen seuranta

Tarkastuslautakunnan arviointikertomuksissa esiin nostamien asioiden kohdalla on tapahtunut myönteistä kehitystä. Kuitenkaan kaikkia tarkastuslautakunnan esiin tuomia puutteita ei ole huomioitu ja tämän vuoksi asioihin on pyydetty uudelleen kiinnittämään erityistä huomiota.

Tarkastuslautakunta on toimikaudellaan kommentoinut asetettuja tavoitteita, mittareiden määrittelemistä ja laatua sekä niiden järjestelmällistä seuranta. Tavoitteiden tulee olla konkreettisia ja mitattavia. Mittareiden tulee olla yhteismitallisia ja niiden määrän suhteessa toimenpiteisiin. Tarkastuslautakunta on suosittanut tavoitteiden esille tuomista siten, että tavoitteet ovat mitattavissa myös pitkällä aikavälillä.

Edelleenkin tavoitteiden mitattavuuden parantamista on kehitettävä.

Tarkastuslautakunta on todennut, että Pohjois-Pohjanmaan liiton oman toiminnan tuloksia tulisi pyrkiä raportoimaan osana laajempia strategisia tavoitteita, jotta viraston oma toiminta tulisi läpinäkyvämmäksi.

Osana tätä tarkastuslautakunta on kehottanut aluekehityksen tulosaluetta kiinnittämään huomiota tulosten mitattavuuteen muutoinkin kuin rakennerahastojen osalta. Seurantatietoa tulisi kerätä rakennerahasto-ohjelman lisäksi myös muiden kuntayhtymän hallinnoimien rahoitusohjelmien osalta, jotta toiminnan tehokkuudesta olisi saatavissa vertailukelpoista informaatiota. **Varsinkin nyt uuden rakennerahastokauden alkaessa hankkeiden vaikuttavuuden tulosten esittämistä ja mitattavuutta tulee kehittää esimerkiksi työllisyysvaikutusten osalta.**

Tarkastuslautakunta on ottanut kantaa maakunnan koulutuspaikkoihin, osaamiseen, tiedontuotantoon ja -analysointiin. Tavoitteisiin tulisi löytää mitattavia tuloksia, kuten koulutuspaikkamäärien muutos suhteessa ikäluokkiin, jotta voidaan arvioida liiton roolia kullakin osa-alueella.

Tarkastuslautakunta on seurannut henkilöstön poissaoloja ja kehottanut kiinnittämään huomiota monenlaisissa muutostilanteissa työskennellyn henkilöstön hyvinvointiin. Työhyvinvointia lisäävät toimenpiteet ovat olleet tehokkaita poissaolojen käännyttyä laskuun. **Saman suunnan jatkumiseen tulee edelleen vaikuttaa hyvällä johtamisella, kehityskeskustelujen avulla sekä kiinnittämällä huomiota henkilöstön työhyvinvointiin ja jaksamiseen.**

9. Yhteenveto

Lähes koko vuoden ajan koronaepidemia vaikutti Pohjois-Pohjanmaan liiton toimintaan ja tulokseen. Liitto teki ylijäämäisen tuloksen, henkilöstö siirtyi etätöihin, kokoukset ja tilaisuudet siirtyivät verkon kautta pidettäviksi. Työskentelytavat muuttuivat osin radikaalistikin. Henkilöstön siirtyminen etätöihin näyttäisi sujuneen kuitenkin hyvin ja jopa vähentäneen sairastelua ja sairauslomien tarvetta. Toimintakertomus ja tilinpäätös osoittavat, että monista haasteista selvittiin ja organisaation ottama digiloikka onnistui.

Tavoitteiden asettaminen, mittarit ja seuranta ovat antaneet pääsääntöisesti riittävän selvän kuvan toiminnan sisällöstä ja laadusta, mutta edelleen tulisi kehittää mittareiden ja toteutuman osalta yhdenmukaisempia tapoja esitellä toimintaa toimintakertomuksessa. Olisi selkeästi erotettava toisistaan tavoitteet, mittarit ja toteutuma, jotta toiminnan arviointi voisi perustua yhtenäisiin periaatteisiin. Monilta osin on tapahtunut edistystä. Liiton toiminnan luonne aiheuttaa luonnollisesti sen, että eri toiminnoissa ei päästä kokonaan yhtenäiseen menetelmään. Kun arvioidaan toisaalta toiminnan määrää ja toisaalta toiminnan laatua, painotukset ovat luonnollisesti eri osa-alueilla erilaisia.

Tarkastuslautakunta toteaa Pohjois-Pohjanmaan liiton toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen, tilintarkastuskertomuksen, muiden raporttien sekä kuultujen selonteokojen ja katsauksien perusteella, että maakuntavaltuuston asettamat strategiset, toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet ovat toteutuneet kokonaisuutena hyvin koronaepidemia mukanaan tuomista haasteista huolimatta. Liiton toiminta on saatujen tietojen ja tähän pohjautuvaan arvioon perustuen järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla.

Tarkastuslautakunta on ollut tyytyväinen vuoden aikana saamiinsa selostuksiin liiton toiminnasta sekä kiittää liiton henkilöstöä ja luottamushenkilöitä hyvästä yhteistyöstä.

Arviointikertomus on allekirjoitettu sähköisesti

Oulussa 7.5.2021

POHJOIS-POHJANMAAN LIITON TARKASTUSLAUTAKUNTA

Teijo Liedes

Anna-Leena Brax

Raija Aulis

Paula Himanen

Tuomas Okkonen

Vesa Riekkö

Hanna Saari